

कोशी प्रदेश विशेष section C नोट्स

प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश)

१. परिचय (Introduction)

प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ कोशी प्रदेशले संविधान अनुसार संघीय प्रणालीअनुसार निजामती सेवाको पुनर्संरचना र व्यवस्थापन गर्न निर्माण गरेको कानुनी व्यवस्था हो। यो ऐन प्रदेश सरकारको मातहत कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा, सुविधा, दायित्व, आचरण, बढुवा, कारबाही आदि सम्बन्धमा विस्तृत व्यवस्था गर्न ल्याइएको हो।

✦ संवैधानिक आधार:

- नेपालको संविधानको धारा 227, 228 र 235 अनुसार प्रत्येक प्रदेशले आफ्नो निजामती सेवा ऐन बनाउन सक्ने व्यवस्था छ।

✦ लागु हुने क्षेत्र:

- कोशी प्रदेशको सरकार अन्तर्गत कार्यरत सबै निजामती कर्मचारीमा लागू हुन्छ।

२. उद्देश्यहरू (Objectives of the Act)

- प्रदेश निजामती सेवाको कानुनी रूपमै एकीकृत संरचना निर्माण गर्ने।
- समावेशी, उत्तरदायी, पारदर्शी र नतिजामुखी प्रशासन व्यवस्था विकास गर्ने।
- कर्मचारीहरूको हक, अधिकार र कर्तव्यको स्पष्ट निर्धारण गर्ने।
- कुशल, सक्षम र पारदर्शी मानव संसाधन विकासमा सहयोग पुऱ्याउने।
- सेवा प्रवाहमा सुधार, नागरिक-मैत्री सेवा र नवप्रवर्तनशील प्रशासन सञ्चालन गर्ने।

३. परिभाषाहरू (Important Definitions)

शब्द	परिभाषा
निजामती सेवा	कोशी प्रदेश सरकार अन्तर्गतको सेवागत संरचना
कर्मचारी	यो ऐन बमोजिम नियुक्त भएका निजामती सेवा अन्तर्गतको व्यक्ति
सेवा	समान प्रकृतिका कार्य गर्ने कर्मचारी समूह
समूह	सेवाभित्रको कार्य क्षेत्र अनुसारको विस्तारित उपसमूह
पदपूर्ति	रिक्त पदमा नियुक्ति गर्ने प्रक्रिया
प्रशासन प्रमुख	मन्त्रालय, कार्यालय वा निकाय प्रमुख प्रशासनिक अधिकृत

४. निजामती सेवाको संरचना (Structure of Civil Service)

४.१ सेवा (Services)

- प्रशासन सेवा
- आर्थिक प्रशासन सेवा
- प्राविधिक सेवा (स्वास्थ्य, कृषि, इञ्जिनियरिङ आदि)
- शिक्षा सेवा
- कानून सेवा
- सूचना प्रविधि सेवा

४.२ समूह र उपसमूह

सेवाभित्र कामको प्रकृति अनुसार समूह र उपसमूह विभाजन गरिएको छ।

उदाहरण:

सेवा	समूह	उपसमूह
स्वास्थ्य	जनस्वास्थ्य समूह	एचए उपसमूह, इपिडेमियोलोजी उपसमूह
प्रशासन	सामान्य प्रशासन	लेखा, योजना, कानून उपसमूह

५. नियुक्ति प्रक्रिया (Recruitment and Appointment)

५.१ पदपूर्ति:

- लोकसेवा आयोगमार्फत खुला प्रतिस्पर्धा (Written, Interview, etc.)
- प्रवेश परीक्षा: योग्यता र अनुभवको आधारमा
- कर्मचारी समायोजन: प्रदेश गठनपछिको समायोजन प्रक्रिया

५.२ समावेशी प्रतिनिधित्व:

- संविधानको धारा 42 अनुसार
- महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, पिछडिएको क्षेत्र, मुस्लिम, मधेसी, अपांगता भएका व्यक्तिहरूका लागि आरक्षण

६. बढुवा, सरुवा, तलब-भत्ता (Promotion, Transfer & Benefits)

६.१ बढुवा (Promotion):

- कार्यसम्पादन मूल्यांकन, अनुभव, प्रशिक्षण, र उपलब्धि का आधारमा
- पदपूर्ति तथा बढुवा सिफारिश समिति गठन हुन्छ
- उत्कृष्ट सेवा दिने कर्मचारीलाई प्राथमिकता

६.२ सरुवा:

- प्रशासनिक आवश्यकता, पारिवारिक अवस्था, स्वास्थ्य, सेवाको प्रकृति अनुसार
- न्यूनतम सेवा अवधि पूरा गरेपछि सरुवा योग्य

६.३ तलब, भत्ता, सुविधा:

- संघीय निजामती सेवाको समान दरमा
- आवास सुविधा, सञ्चार सुविधा, यातायात सुविधा इत्यादि

७. सेवा अवधि, अवकाश, अनुशासन (Service Term, Leave & Discipline)

७.१ सेवा अवधि:

- ३० वर्ष सेवा वा ५८ वर्ष उमेर (जुन पहिला हुन्छ) पुगेपछि अवकाश
- स्वास्थ्य, पारिवारिक कारण वा स्वेच्छाले पूर्वअवकाश लिन सक्ने

७.२ अवकाश (Leave):

अवकाशको प्रकार	अवधि
वार्षिक	३० दिन
बिरामी	१२ दिन
मातृत्व	९८ दिन
पितृत्व	१५ दिन
अध्ययन	६ महिना-१ वर्ष (शर्तसहित)

७.३ अनुशासन:

- अनुशासन उल्लंघन गरेमा कारबाही हुन्छ
- चेतावनी, तलबी कटौती, निलम्बन, बर्खास्तगी

८. कर्मचारी मूल्यांकन प्रणाली (Performance Evaluation)

- वार्षिक कार्यसम्पादन मूल्यांकन फारम (APAR)
- विभागीय प्रमुखबाट मूल्यांकन
- ४०% भन्दा कम प्राप्त्याङ्क भएमा बढुवा नहुने

९. अधिकार र कर्तव्यहरू (Rights & Duties)

कर्मचारीका अधिकारहरू:

- सेवा सुविधा प्राप्त गर्ने
- निष्पक्ष सुनुवाइको अधिकार
- संघसंस्था खोल्न, स्वतन्त्र राय दिन

कर्मचारीका कर्तव्यहरू:

- सेवाको शुद्धता, जवाफदेही र इमान्दारिता
- राजनीतिक neutrality कायम गर्नु
- गोपनीयता, सेवा प्रवाहमा उच्च गुणस्तर

१०. सजाय र अपिल प्रक्रिया (Penalties & Appeals)

- विभागीय प्रमुखबाट कारबाही
- अपिल गर्ने निकाय: प्रशासनिक न्यायाधिकरण
- करार/समायोजन कर्मचारीको सम्बन्धमा विशेष व्यवस्था

११. ऐनअनुसार गठित निकायहरू (Institutions formed by the Act)

निकाय	उद्देश्य
लोकसेवा आयोग	पदपूर्ति प्रक्रिया सञ्चालन, परीक्षा लिने
बढुवा समिति	निष्पक्ष बढुवाका लागि मूल्यांकन
सेवा आयोग	नीति निर्माण, कार्यान्वयन अनुगमन
प्रशासनिक न्यायाधिकरण	कारबाहीविरुद्धको अपिल हेर्ने

१२. तालिका – सेवा संरचना उदाहरण

सेवा समूह उपसमूह तह

स्वास्थ्य	जनस्वास्थ्य	ANM	५औं
प्रशासन	सामान्य प्रशासन	लेखा	७औं
शिक्षा	माध्यमिक	गणित	६औं

१३. निष्कर्ष (Conclusion)

यो ऐनले कोशी प्रदेशमा सुशासन, सेवा प्रवाहमा गुणस्तर, समावेशीता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गर्न एक कानुनी आधार प्रदान गरेको छ। यसले संघीय संरचनामा प्रदेश निजामती सेवाको स्पष्टता, अधिकार-कर्तव्य र जनउत्तरदायी सेवाको सुनिश्चितता गर्दछ।

१४. अभ्यास बहुविकल्पीय प्रश्नहरू (MCQs)

1. 'प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९' कोशी प्रदेशले कुन संवैधानिक व्यवस्थाका आधारमा बनाइएको हो?

- A. धारा 226
- B. धारा 228
- C. धारा 235
- D. सबै

✓ उत्तर: D. सबै

2. प्रदेश निजामती सेवाको संरचना कुन कुन आधारमा बाँडिएको हुन्छ?

- A. सेवा
- B. समूह
- C. उपसमूह
- D. सबै

✓ उत्तर: D. सबै

3. कोशी प्रदेश निजामती सेवा ऐन अनुसार सेवा अवकाश उमेर सीमा कति हो?

- A. 55 वर्ष
- B. 60 वर्ष
- C. 58 वर्ष

D. 62 वर्ष

✓ उत्तर: C. 58 वर्ष

4. तलब र सुविधा कुन कानून अनुसार निर्धारण गरिन्छ?

A. प्रदेश निजामती सेवा ऐन

B. संघीय दररेट अनुसार

C. प्रशासनिक न्यायाधिकरण

D. प्रदेश योजना आयोग

✓ उत्तर: B. संघीय दररेट अनुसार

5. कर्मचारी कारबाहीविरुद्ध अपिल कहाँ गर्न सकिन्छ?

A. जिल्ला अदालत

B. लोकसेवा आयोग

C. प्रशासनिक न्यायाधिकरण

D. मानव अधिकार आयोग

✓ उत्तर: C. प्रशासनिक न्यायाधिकरण

१५. समावेशीता र विविधता (Inclusivity and Diversity)

समावेशीता र विविधता को सिद्धान्त प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ मा प्रमुख रूपमा राखिएको छ। यस ऐनमा निम्नलिखित व्यवस्थाहरू समावेश गरिएको छ:

१५.१ समावेशी प्रतिनिधित्व:

- ऐनको धारा ४२ अनुसार, समावेशी प्रजातिहरू, जस्तै महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मुस्लिम, मधेसी, अपांगता भएका व्यक्तिहरूको लागि आरक्षणको व्यवस्था गरिएको छ।
- महिलाका लागि ३३% आरक्षण सुनिश्चित गरिएको छ।
- दलित, आदिवासी, पिछडिएका जातिहरू, मुस्लिम समुदाय, र अपांगता भएका व्यक्तिहरूको लागि विशेष आरक्षण र प्राथमिकताका आधारमा सेवामा समावेश गरिने व्यवस्था रहेको छ।

१५.२ समावेशी प्रक्रिया र नियुक्ति:

- आरक्षित समूहका लागि खुला प्रतिस्पर्धा र सामाजिक समावेशी नियुक्ति प्रक्रिया लागू गरिन्छ।

- प्रत्येक समूहको लागि आरक्षित प्रतिशत ऐनमा निश्चित गरिएको छ।

१६. कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकन प्रणाली (Employee Performance Evaluation System)

कोशी प्रदेश निजामती सेवा ऐनले कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गर्ने स्पष्ट प्रक्रिया र मापदण्डहरू स्थापित गरेको छ। यसमा नियमित मूल्यांकन, प्रदर्शन र उपलब्धिहरूको मूल्यांकन गरिन्छ।

१६.१ मूल्यांकन प्रक्रिया:

- प्रत्येक कर्मचारीको कार्यसम्पादनको मूल्यांकन वार्षिक आधारमा गर्नुपर्नेछ।
- मूल्यांकनको आधारमा कर्मचारीलाई उत्कृष्टता प्रमाणपत्र, बढुवा, वा पुरस्कार दिइने व्यवस्था गरिएको छ।
- कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकनको लागि कर्मचारी कार्यसम्पादन मूल्यांकन फारम (APAR) को प्रयोग गरिन्छ।
- ४०% भन्दा कम अंक ल्याउने कर्मचारीको बढुवा रोकिन्छ।

१६.२ मूल्यांकन मापदण्डहरू:

- कामको गुणवत्ता: कर्मचारीले कत्तिको गुणस्तरीय काम गरेको छ।
- समय व्यवस्थापन: कामको समाप्ति समयको पालना।
- समूहसँगको सहकार्य: टोलीसँगको सहकार्य र मिलेर काम गर्ने क्षमता।
- नवप्रवर्तन: नयाँ उपाय र प्रविधिहरूको प्रयोग।

१७. कर्मचारीका हक र कर्तव्य (Rights and Duties of Employees)

१७.१ हकहरू:

- सेवा सुरक्षा: कर्मचारीलाई एक निश्चित सेवा सुरक्षा प्राप्त छ।
- हकहित संरक्षण: कर्मचारीको स्वास्थ्य, सुरक्षाका हकका विषयमा कानूनी सुरक्षा।
- प्रशिक्षण र विकास: कामका क्षेत्रमा दक्षता र ज्ञान अभिवृद्धि गर्नका लागि विभिन्न प्रशिक्षणका अवसरहरू उपलब्ध छन्।

- स्वतन्त्रता: कर्मचारीको व्यक्तित्व र आत्मनिर्भरता सँगै काम गर्ने स्वतन्त्रता सुनिश्चित गरिएको छ।

१७.२ कर्तव्यहरू:

- उच्च स्तरीय कार्यसम्पादन गर्नका लागि जवाफदेही र उत्तरदायित्व लिनु।
- सार्वजनिक सेवामा इमानदारी र पारदर्शिता कायम राख्नु।
- आधिकारिक आदेश र नीति निर्देशहरूको पालन गर्नु।
- नागरिक सेवा कार्य प्रभावकारी बनाउन सहयोग गर्नु।
- राजनीतिक न्यूट्रलिटी कायम राख्नु।

◆ १८. बर्खास्तगी र कारबाही प्रक्रिया (Dismissal and Disciplinary Process)

१८.१ अनुशासनहीनता:

- कर्मचारीले अनुशासनको उल्लंघन, नैतिक कर्तव्यको हनन, भ्रष्टाचार वा सेवामा गैरजिम्मेवारी देखाएमा, ती कर्मचारीलाई बर्खास्त गर्न सकिन्छ।
- अनुशासनहीनता सम्बन्धी प्रावधानहरू ऐनको धारा ७५ मा स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ।

१८.२ कारबाही प्रक्रिया:

- वर्णन, चेतावनी, वित्तीय दण्ड, सस्पेन्सन र बर्खास्तगी जस्ता कारबाहीका उपायहरू छन्।
- कारबाहीको अपील सम्बन्धी प्रशासनिक न्यायाधिकरण मा गर्न सकिन्छ।

१८.३ बर्खास्तगी प्रावधान:

- कर्मचारीलाई घातक गल्ती वा आवश्यक कार्य गर्न असमर्थता भएमा बर्खास्त गर्न सकिन्छ।
- न्यायिक प्रक्रिया र सुनुवाइको अधिकार कर्मचारीलाई दिइन्छ।

◆ १९. कर्मचारीको अवकाश (Leave Provisions)

१९.१ अवकाशको प्रकार:

1. वार्षिक अवकाश:
प्रत्येक कर्मचारीलाई वर्षमा ३० दिनको वार्षिक अवकाश दिइन्छ।
2. बिरामी अवकाश:
कर्मचारीलाई १२ दिनको बिरामी अवकाश प्रदान गर्न सकिन्छ।
3. मातृत्व अवकाश:
महिला कर्मचारीलाई ९८ दिनको मातृत्व अवकाश र विशेष सुविधा।
4. पितृत्व अवकाश:
पितृत्व सम्बन्धी १५ दिनको अवकाश प्राप्त गर्न सकिन्छ।
5. अध्ययन अवकाश:
कर्मचारीलाई ६ महिना देखि १ वर्षसम्म अध्ययन अवकाश दिने व्यवस्था।

२०. अपिल र विवाद समाधान (Appeal and Dispute Resolution)

- कर्मचारीको निर्णयमा असहमतिमा अपिल गर्नका लागि प्रशासनिक न्यायाधिकरण निर्माण गरिएको छ।
- प्रशासनिक न्यायाधिकरणले अपिलको सुनुवाइ गरेर निष्कर्ष निकाल्ने काम गर्छ।

२१. अभ्यास बहुविकल्पीय प्रश्नहरू (MCQs)

1. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीले वार्षिक अवकाश कति दिन पाउँछन्?

- A. १५ दिन
- B. ३० दिन
- C. ४५ दिन
- D. २५ दिन

✓ उत्तर: B. ३० दिन

2. कर्मचारी मूल्यांकनमा कुन कुरा समावेश गरिँदैन?

- A. कामको गुणवत्ता
- B. समय व्यवस्थापन

- C. कर्मचारीको व्यक्तिगत जीवन
- D. समूहसँगको सहकार्य

✓ उत्तर: C. कर्मचारीको व्यक्तिगत जीवन

3. समावेशी प्रतिनिधित्वको व्यवस्थाले कुन समुदायलाई प्राथमिकता दिन्छ?

- A. महिलाहरू
- B. दलितहरू
- C. आदिवासी जनजातिहरू
- D. सबै

✓ उत्तर: D. सबै

4. कर्मचारी बर्खास्त गर्नको लागि कुन कारणहरू पर्याप्त छन्?

- A. कार्यसम्पादनमा कमी
- B. व्यावसायिक क्षमता अभाव
- C. अनुशासन उल्लंघन
- D. सबै

✓ उत्तर: D. सबै

5. कर्मचारीको अपिल गर्ने अधिकार कहाँ दिइन्छ?

- A. प्रशासनिक न्यायाधिकरण
- B. लोकसेवा आयोग
- C. प्रदेश सरकार
- D. जिल्ला अदालत

✓ उत्तर: A. प्रशासनिक न्यायाधिकरण

निष्कर्ष (Conclusion)

प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश) एक अत्यन्त महत्वपूर्ण कानुनी संरचना हो जसले प्रदेश सरकारको कार्यप्रणालीलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउँछ। यस ऐनले कर्मचारीहरूको हक, कर्तव्य, बढुवा, अनुशासन, तथा अधिकार सम्बन्धी विस्तृत व्यवस्थापन गर्दछ जसले सार्वजनिक सेवामा सुधार ल्याउनेछ। यस ऐनको अध्ययनले लोकसेवा आयोग ७औं तह तयारी गर्नका लागि महत्वपूर्ण जानकारी प्रदान गर्दछ।

1. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश) को उद्देश्य के हो?

- A. कर्मचारीहरूको नियुक्ति प्रक्रिया निर्धारण गर्नु
- B. राज्यको प्रशासनिक सेवा व्यवस्था व्यवस्थित गर्नु
- C. कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गर्नु
- D. सबै

✓ उत्तर: D. सबै

2. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीलाई कति दिनको वार्षिक अवकाश दिइन्छ?

- A. ३० दिन
- B. १५ दिन
- C. २५ दिन
- D. ५ दिन

✓ उत्तर: A. ३० दिन

3. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ को धारा ४२ अनुसार समावेशी प्रतिनिधित्वको लागि को कति प्रतिशत आरक्षण गरिएको छ?

- A. २५%
- B. ३०%
- C. ३३%
- D. ५०%

✓ उत्तर: C. ३३%

4. कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकन को आधारमा गरिन्छ?

- A. कुल कामको संख्या
- B. गुणस्तरीयता र कार्यसम्पादन

- C. कार्यसम्पादनको मूल्याङ्कन फारम (APAR)
D. सबै

उत्तर: D. सबै

5. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीलाई कुन अवकाश प्रदान गर्न सकिन्छ?

- A. वार्षिक अवकाश
B. बिरामी अवकाश
C. मातृत्व अवकाश
D. सबै

उत्तर: D. सबै

6. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार एक कर्मचारीको कार्यसम्पादनमा कम अंक प्राप्त भएमा के हुनेछ?

- A. बढुवा र पुरस्कार
B. काम रोक्ने
C. सस्पेन्सन र कारबाही
D. उच्च पदमा नियुक्ति

उत्तर: C. सस्पेन्सन र कारबाही

7. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीलाई नियुक्ति प्रक्रिया कस्तो हुनेछ?

- A. खुला प्रतिस्पर्धा
B. नामबाट चयन
C. एकल मुलाकातमा नियुक्ति
D. आरक्षित समूहहरूको लागि विशेष व्यवस्था

उत्तर: A. खुला प्रतिस्पर्धा

8. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन कति पटक गरिन्छ?

- A. १ पटक
- B. २ पटक
- C. वार्षिक आधारमा
- D. ३ वर्षमा एक पटक

उत्तर: C. वार्षिक आधारमा

9. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीको अवकाशको प्रकार के हो?

- A. व्यक्तिगत अवकाश
- B. मातृत्व अवकाश
- C. पितृत्व अवकाश
- D. सबै

उत्तर: D. सबै

10. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकनको मापदण्ड के हो?

- A. समयमै काम सम्पन्न गर्नु
- B. उच्चतम गुणस्तरको काम
- C. टीमको सहकार्य
- D. सबै

उत्तर: D. सबै

11. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ मा कर्मचारीको अनुशासन उल्लंघन हुँदा के गर्न सकिन्छ?

- A. कारबाही
- B. अवकाश
- C. नौकरीको समाप्ति

D. कुनै कारबाही छैन

उत्तर: A. कारबाही

---

12. समावेशी प्रतिनिधित्वको व्यवस्थाले कुन समुदायलाई प्राथमिकता दिन्छ?

- A. महिलाहरू
- B. दलित समुदाय
- C. आदिवासी जनजाति
- D. सबै

उत्तर: D. सबै

---

13. कर्मचारीलाई सस्पेन्सन गर्ने प्रक्रिया के हो?

- A. आदेशको पालना नगर्ने कर्मचारीलाई सस्पेन्सन गरिन्छ
- B. कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा
- C. कर्मचारीको स्वास्थ्य अवस्थाको आधारमा
- D. कर्मचारीको वैवाहिक अवस्था अनुसार

उत्तर: A. आदेशको पालना नगर्ने कर्मचारीलाई सस्पेन्सन गरिन्छ

---

14. कर्मचारीको अनुशासन उल्लंघनका कारण के हुन सक्छ?

- A. कार्यसम्पादनमा कमी
- B. भ्रष्टाचार
- C. गैरजिम्मेवारी कार्यहरू
- D. सबै

उत्तर: D. सबै

---

15. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको प्रमुख उद्देश्य के हो?

- A. कर्मचारीको कार्य दक्षता सुधार गर्नु
- B. कर्मचारीको पदोन्नति सुनिश्चित गर्नु
- C. कर्मचारीको कार्यविहीनता थाहा पाउनु
- D. सबै

उत्तर: D. सबै

16. कर्मचारीको हक र कर्तव्य मध्ये कुन कुरा समावेश छैन?

- A. सेवा सुरक्षा
- B. व्यक्तिगत जीवनको सम्मान
- C. केवल सरकारी काम गर्नुपर्ने
- D. सार्वजनिक सेवामा पारदर्शिता

उत्तर: C. केवल सरकारी काम गर्नुपर्ने

17. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ मा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका लागि कुन फारम प्रयोग गरिन्छ?

- A. कर्मचारी समायोजन फारम
- B. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फारम (APAR)
- C. सेवा सुरक्षाका फारम
- D. कार्य समय निर्धारण फारम

उत्तर: B. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फारम (APAR)

18. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ अनुसार कर्मचारीलाई पदोन्नति कसरी प्रदान गरिन्छ?

- A. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा
- B. कर्मचारीको तलब वृद्धिको आधारमा

- C. कर्मचारीको वैवाहिक स्थिति अनुसार
- D. कर्मचारीको नियुक्तिको वर्षको आधारमा

उत्तर: A. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा

19. कर्मचारीलाई अप्रत्यक्ष रूपमा कारबाहीको लागि के प्रक्रिया अपनाइन्छ?

- A. माफी दिइन्छ
- B. सचेत गराइन्छ
- C. पत्रिका प्रकाशित गरिन्छ
- D. विभागीय सुनुवाइ हुन्छ

उत्तर: D. विभागीय सुनुवाइ हुन्छ

20. कोशी प्रदेश निजामती सेवा ऐनको धारा ४२ का अनुसार समावेशी समूहको लागि कति प्रतिशत आरक्षण छ?

- A. ५%
- B. १०%
- C. ३३%
- D. ५०%

उत्तर: C. ३३%

21. कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधार के हो?

- A. कर्मचारीको प्रतिवेदन
- B. कर्मचारीको व्यक्तिगत जीवन
- C. कार्यको गुणवत्तामा आधारित
- D. कर्मचारीको शिक्षा स्तर

उत्तर: C. कार्यको गुणवत्तामा आधारित

22. कर्मचारी बर्खास्त हुने कारण के हो?

- A. अनुशासन उल्लंघन
- B. समयमै काम नपढ्नु
- C. कार्यसम्पादनमा कमी
- D. सबै

उत्तर: D. सबै

23. कर्मचारीको पितृत्व अवकाश कति दिनको व्यवस्था गरिएको छ?

- A. १५ दिन
- B. २० दिन
- C. २५ दिन
- D. ३० दिन

उत्तर: A. १५ दिन

24. समावेशी प्रतिनिधित्वको अवधारणा के हो?

- A. समाजका सबै वर्गहरूको समान अवसर र प्रतिनिधित्व
- B. कुनै विशेष वर्गको मात्र प्रतिनिधित्व
- C. सामूहिक प्रतिनिधित्वको अवधारणा
- D. प्रशासनिक प्रक्रियाको सुधार

उत्तर: A. समाजका सबै वर्गहरूको समान अवसर र प्रतिनिधित्व

25. कर्मचारीको सस्पेन्सन प्रावधान अन्तर्गत के गर्न सकिन्छ?

- A. कार्य रोकन
- B. वित्तीय दण्ड

- C. कार्य पुनः बहाली
- D. सेवा समाप्ति

उत्तर: A. कार्य रोक्न

26. कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको मापदण्डमा के समावेश छैन?

- A. कामको गुणवत्ता
- B. समयको पालना
- C. व्यक्तिगत रुचिहरू
- D. समूहसँगको सहकार्य

उत्तर: C. व्यक्तिगत रुचिहरू

27. कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन मापदण्डमा कुन कुरा समावेश गरिएको छैन?

- A. कामको समयमै सम्पन्न गर्नु
- B. कार्य गुणस्तरीय हुनु
- C. राजनीतिक विचारधारालाई प्राथमिकता दिनु
- D. समूहसँग सहकार्य गर्नु

उत्तर: C. राजनीतिक विचारधारालाई प्राथमिकता दिनु

28. कर्मचारीको सस्पेन्सनको कारण के हो?

- A. अनुशासन उल्लंघन
- B. व्यक्तिगत कारण
- C. अपाङ्गता
- D. सार्वजनिक रूपमै असहमत हुनु

उत्तर: A. अनुशासन उल्लंघन

29. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रक्रिया कति समयमा एकपटक हुन्छ?

- A. ३ महिना
- B. ६ महिना
- C. वार्षिक
- D. २ वर्ष

उत्तर: C. वार्षिक

30. कर्मचारीलाई के कस्तो अवकाश दिइन्छ?

- A. अस्थायी अवकाश
- B. विशेष कार्यका लागि अवकाश
- C. जन्म/विवाहका लागि अवकाश
- D. सबै

उत्तर: D. सबै